

XXIV PREMIS OCTUBRE

Ni Júlia Otero, ni Eliseu Climent, confiaven en les paraules múrries d'Amadeu Fabregat.

La trobada casual del pare Batllori, Mariscal i Montesinos a València... Els premis Octubre.

L'escriptora Isabel-Clara Simó. Sempre de bon humor, també davant l'erudició de Ramon Folch.

Després dels tele-October

Els octubre més mediàtics van tenir la seua gala el passat dissabte. Aquesta és la història, amb noms i cognoms, del que la televisió va veure, però també del que les càmeres no arplegaren.

El principi era una catifa roja, que conduïa els convidats entre la fredor funcional de les naus de la Fira Mostrari Internacional de Paterna (l'Horta). Abans, però, molts havien signat en la taula per protestar contra la construcció dels gratacels que amenacen d'ombrejar, potser definitivament, el jardí botànic de València. Els Octubre són una festa, però allò de la reivindica-

ció i la resistència encara continua, ara roig, ara verd, per molt que el disseny l'envolte. La catifa menava les sabates més il·lustres cap a la sala del "còctel" que anava quedant-se petita perquè, enguany, de VIP, n'hi havia molts. Un triangle irrepetible polaritzava els moviments de convidats, hostesses i cambrers: en un extrem, Rosanna Pastor, més enlluernadora que mai, en l'altre Jú-

lia Otero que, al costat de la porta, s'ho mirava tot amb aquella certa distància atlàntica que es dugué de la seua Galícia natal; i en l'altre, el pare Miquel Batllorí, assegut i aferrat al bastó de puny de plata, molt satisfet perquè el príncep Felip, en donar-li el premi Príncep de Astúries, l'havia definit com a "Jesuïta català" i perquè entre els convidats havia distingit el dissenyador Francis Montesi-

Estela Plaza i Yofanda Iturraspe encalquen Manuel Vicent. Alguna cosa més que admiració per i'oli d'oliva.

Al Tall va electritzar el públic. L'actualitat política ha tornat encara més vives les seues lletres.

Umpah-pah va mobilitzar els tovallons de gairebé totes les taules. Hi tenia res a veure Huerga?

Malgrat l'afany amb què Rosanna Pastor va demanar el 'Tio Canya', no va poder ser. La televisió manava.

Pere Mayor (UPV), amb David Minoves (ERC). La nit deixava espai a la conxorxa.

José Ma. Mendiluce i Marta, la seua secretària. El llaç blanc va arrancar aplaudiments apassionats.

Tomeu (barret) Penya, amb Maria del Mar Bonet. La representació artística de les Illes.

José Ma. Mendiluce i Marta, la seua secretària. El llaç blanc va arrancar aplaudiments apassionats.

Premis EL TEMPS. Deu modalitats, onze guardonadors, dotze guardonats

ESPORT

El pilotari valencià Paco Cabana, 'el Genovès' (foto esquerra). Va rebre el premi d'esport de la mà del comentarista esportiu Àngel "Pichi" Alonso (foto de la dreta).

MODA

El dissenyador de moda valencià Francis Montesinos. Va premiar la dissenyadora gironina de moda infantil Carme Ramillans.

MÚSICA

Paco Perales (en primer pla), director del Cor de València, rep el premi en nom d'aquesta associació. De mans del compositor i intèrpret Carles Santos (darrere).

MITJANS DE COMUNICACIÓ

La periodista Júlia Otero (en el centre) va donar el guardó a Ràdio 9. Recollit per Salvador Sòria, ex-director de la ràdio pública valenciana.

DANSA

El ballari de dansa contemporània Vicent Sàez rebé el premi de la mà de Caterina Alarch. En nom de Nacho Duato, amb qui col·labora.

nos, a qui tenia interès de conèixer. L'esperit dels octubre es va sintetitzar aleshores de manera natural, sense grinyols, quan Montesinos i Xavier Mariscal departiren amb el vell erudit al mateix temps que Amadeu Fabregat treia Julia Otero de la distància i les mirades de Joan Romero, secretari general del PSPV-PSOE i Àngel Colom, secretari general

d'ERC, coincidien sobre la mateixa safata de canapès. Una mica més enllà, l'estora desembocava en un sala transformada de mera escaparata comercial en saló més que medieval o còsmic gràcies a la mà de Manuel Huerga, que no va oblidar el detall de les espelmes sobre la taula, un espai d'intimitat en aquella nau una mica superpoblada (els organitzadors

parlen de 1.700 assistents). Enguany, encara més que l'any passat, la televisió manava i l'escenari, on la banda musical de Bocairent s'instal·lava amb discreció, era el tòtem que catalitzaria les moltes energies d'aquella nit, però sobretot les dels estudiants que havien participat en els congressos. Ocupaven les taules més distants, però la festa també era

MEDI AMBIENT

DIFUSIÓ INTERNACIONAL DE LA CULTURA CATALANA

Penelope Komité, presidenta de Greenpeace França, és aplaudida pel biòleg Ramon Folch. Aquest últim li donà el premi de Medi Ambient.

La pianista Leonora Milàva i un ballari del Ballet de Sant Petersburg (dreta). Varen recollir el premi de mans d'Oscar Ribas, ex-cap de govern d'Andorra (esquerra).

SOLIDARITAT

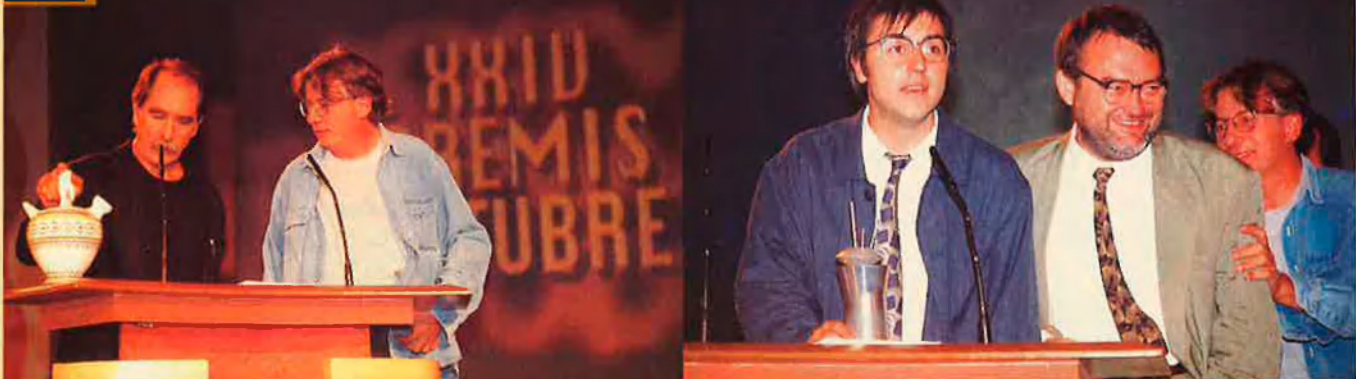
CINEMA

L'eurodiputat socialista José María Mendiluce (foto esquerra) va rebre el premi a la solidaritat internacional d'un bon amic seu: El president de l'Associació de Refugiats Bosnians, Damir Babic (foto dreta).

L'actriu Rosanna Pastor va recollir el premi. De les mans de Jaume Figueras, especialista en cinema de TV3.

DISSENY

El dissenyador Xavier Mariscal (dreta de la foto esquerra) i Ferran Amat (esquerra de la foto esquerra), director de Vinçon. Donaren el premi als crítics de disseny Juli Capella i Quim Larrea. (foto dreta)

seua i farien de tot per reivindicar-ho. Toni Mestre –es podrien fer uns Octubre sense Toni Mestre?– i M. Josep Poquet feren de mestres iniciàtics i presentaren amb desimboltura els convidats assistents i les notes dels que eren amb l'esperit però no amb el cos. Paraules de Joan-Pau Alduy, alcalde de Perpinyà, representat pel regidor Jaume Roura “teniu

la meua simpatia i el meu recolzament en aquests difícils moments”, va dir–, el conseller de Cultura del Govern Balear que animava a “continuar en la tasca en benefici de la llengua dels nostres pobles”, i Jordi Pujol, president de la Generalitat de Catalunya que sentenciava: “Tenim la força que ens dóna la raó. I cal que dediquem les nostres energies a

envigorir els vincles que ens uneixen i que els premis Octubre encarnen i simbolitzen d'una manera esplèndida i exemplar”. Menció a banda per a la missiva de la ministra de Cultura, Carme Alborch: “Estic segura que em sabreu perdonar que, per primera vegada en molts anys –i sense que serveixa de precedent– no celebre amb vosaltres el lliu-

Maurici Farré abraça Josep Lluís Sirera i Hans Magnus Enzensbergen. Calia aprofitar per tocar bon teatre.

Carles Santos, amb l'escultura de Miquel Navarro i un llagostí. "Dadà", en diria el ministre andorrà Pere Canturri.

rament dels Premis Octubre: He d'estar al Festival Iberoamericano de Teatro de Cádiz (xiulets per part del públic), on no hi havia pogut anar encara malgrat ser una prioritat de la política teatral del Ministeri. Hi haurà, però, més Octubre i més oportunitats de festejar-los."

Després dels missatges, vingueren els primers plats, salmó fumat, i una sobtada ovació en el sector estudiantil que acaba-

ria amb el lliurament del premi no anunciat dels Octubre per a Tina Soler, encarregada de fer quadrar habitacions, menjadors i aules per als més de 500 estudiants.

I de sobte la tele. I ajustant-se el vestit, passa que repassarà, en equilibri impossible sobre els tacons d'agulla, Gemma Nierga ascendí a l'escenari per

que portaven cascos a les orelles i papers a les mans i una *dolly* (la grua sobre la qual es col·loquen les càmeres) que comença a volar, amenaçant caps, sobre els espectadors impacients. Carles Santos inaugura el ritme vertiginós de la vetllada amb una música tallada, amb no se què d'heroica, que la banda de Bocairent (la Vall d'Albaida) aniria desgranant tota la nit entre premi i premi i actuació

RAFA GIL

i actuació. Vingué primer, cita obligada, un vídeo, record de la història dels premis, amb emocionades ovacions per a les figures d'Estellés, Ovidi Montllor, Joan Fuster i Mònica Roig, i Júlia Otero, maquillada i encara més magnètica, va pujar a l'escenari a donar el premi de comunicació d'EL TEMPS a Salvador Sòria, antic responsable de Ràdio 9. Sòria seria el primer guardonat de la nit

Gemma Nierga en sessió de maquillatge. La càmera és implacable i era necessari sortir ben guarnida.

Júlia Otero, després del maquillatge. Pagava la pena d'esperar.

anunciar al públic que la retransmissió en directe per a TV3, TVE i France 3 començaria immediatament. La litúrgia televisiva s'acostava i la presentadora trencà el gel informant de la derrota del Barça a Santiago. Per què els darrers Octubre sempre coincideixen amb un partit del Barça? "Perquè això és València", va dir algú.

Arriba el moment. Signes gestuals entre els

amb una escultura, obra de Miquel Navarro que, després d'un debat espontani va ser batejada com "la cafetera", en dura competència amb els partidaris de "la Moulinex".

Ho tenia Huerga preparat? La primera actuació de la nit va ser la dels Umpah-pah, que van alçar un bosc mòbil de tovallons, blancs i vermells, que des de la zona estudiantil va arribar a les primeres taules en epidèmia imparabile. Hi tenia Huerga, organitzador de la nit i responsable de les cerimònies olímpiques de Barcelona 92 res a veure? Estava preparat? no hi hagué possibili-

Albert Taberner. El secretari general d'EU s'encomanà de l'emoció juvenil.

Carme Andrés, en plena dansa del tovalló. La filla de Vicent Andrés Estellés s'emocionaria amb l'espontània ovació de record a son pare.

tats d'obtenir resposta però les càmeres es trobaren amb un moviment ben filmable i una *claca* entusiasta que no necessitava ser convençuda. Gemma Nierga, tranquil·la i segura que el públic anava a per totes, engarsa amb la presentació del premi EL TEMPS de dansa, que Caterina Alarch, companya de Nacho Duato i en qui l'artista havia delegat, va donar a Vicent Sàez. El ballarí, visiblement emocionat va comentar: "la dansa és moviment, i el moviment és vida".

A les paraules de Sàez va seguir l'actuació de Mísia, una valenciana criada a Portugal que aconseguí de silenciar tot-hom amb la màgia d'aquells fados inspirats en poemes de Pessoa. I després de Pessoa, Carles santos. El músic de Vinaròs, que comandava a l'extrem esquerre de l'escenari la banda de Bocairent, es va dirigir cap a la dreta, on l'esperava la Nierga, sense deixar de dirigir. Venia per atorgar el premi de música EL TEMPS i portava en la mà un llagostí, de Vinaròs, és clar. Pere Canturri, ministre d'Afers Socials andorrà no es va poder estar d'exclamar: "Això és dadà pur". I amb el llagostí, Santos va atorgar el premi al Cor de València, en les seues paraules, "senzillament, el millor", recollit pel seu director, Francesc Perales.

Entre premi i premi, Toni Mestre anava explicant els resultats de les votacions per als premis Octubre, els guardons literaris que justifiquen tot aquest moviment: el premi Joan Fuster d'assaig i l'Andròmina de narrativa, i el Vicent Andrés Estellés de poesia. Cada vegada quedaven menys finalistes, però abans de saber el guanyador de poesia, el primer de la nit, encara Francis Montesinos

El sector juvenil del sopar va imposar un ritme frenètic. La televisió va agrair una *claca* tan entusiasta i animosa.

va tenir temps de pujar a l'escenari per donar el premi EL TEMPS de moda a la gironina Carme Ramillans, especialitzada en moda infantil. Ja s'acostava la mitjanit i la insospitada calor d'aquest octubre valencià feia una mica més pesant l'aire i més animada la conversa. Joan Pere Viladecans va trencar el primer secret i va lliurar el premi V. A. Estellés a l'obra *Atles d'aigua* de Vicenç Llorca.

I la presentadora-prestidigitadora va donar un temps de publicitat. Els estudiants es llançaren a la recerca d'autògrafs i fotografies (sens dubte Júlia Otero va ser la més sol·licitada), i els tècnics presagiaren el perill que la *dolly* fera rodar algun cap en directe. El pare Burns xerrava intensament amb el pare Batllori, Àngel Colom recorria taules i Jesús Huguet recordava aquells primers Octubre ja mítics: "quatre taules al Reina Victòria".

Tornava el directe, "Si us plau, seguim" amb l'actuació de dos ballarins del Ballet de Sant Petersburg, interpretant el *Tirant lo blanc*. Els seus moviments, enquadrats per pantalles de diferents polzades, semblaven llunyans a bona part de l'auditori, que va copsar, però, la vaporositat que se'n despenia. Per a ells va ser el premi a la difusió de la cultura catalana, atorgat per Òscar Ribas, ex-president d'Andorra, i recollit per la pianista Leonora Mila i un dels ballarins.

Tornen el tovallons. Era el moment de Tomeu Penya que s'ho havia estat mirant tot sota el barret vaquer més impressionant a aquesta banda de l'Atlàntic i els primers compassos de *Ciudadà d'aquest món* van ser l'excusa perfecta per fer retornar, encara amb més impuls el ball de tovallons que com a mar bicolor cobria els caps dels assistents. Apai-

Cirpià Ciscar i senyora somriuen a duo. El vestit de la dama guanyà en atenció la figura del secretari d'organització del PSOE.

Joaquim Nadal i J. Romero. Davant la corbata multicolor de Taberner.

Ballet del Tirant. La vaporositat de l'actuació era, bàsicament, televisiva.

Joan Granados, a l'esquerra, i Jordi Vilajoana, a la dreta. Abans i ara de TV3, lligada, indissolublement?, als premis Octubre.

Francis Montesions i Josevi Plaza. El dissenyador valencià ja havia assere-nat el darrer èxit a la passarel·la Cibeles.

vagats, amb esforç, els crits de "Tomeu, Tomeu, Tomeu!", Xavier Mariscal i Ferran Amat, enjogassats i burletes, i amb una botija a la mà, van donar el premi de disseny EL TEMPS a Juli Capella i Kim Larrea. Tres estranys cotxes, dirigits pel trio humorístic *Los Los*, van envair aleshores l'escenari en una sàtira del trànsit i els conductors. Arribava el moment del premi EL TEMPS de cinema, que de mans del crític Jaume Figueras va rebre Rosanna Pastor, més encantadora dins de la seua brusa groc-llimona com més passava la nit. Rosanna va mostrar-se molt contenta de rebre aquell premi en "la seua terra".

I ja era temps –i la matinada al barri del Carme era cada vegada més propera– d'esbrinar el segon secret de la nit. El pintor Joan Genovès va ser l'encarregat

L'organitzador dels Octubre, entrevistat per Canal 9. La nova direcció de Televisió Valencana decidirà ara on i quan apareix l'entrevista.

Àngel Colom no feia niu enlloc. Ara, de visita a Climent i Joan Guitart.

de lliurar-lo. I el guardó anà a parar a mans del mallorquí Miquel Mas, per la seua obra *Camí de Palau*. Sobre l'escenari, decorat amb una senyera projectada i virtual però present, Mas glossava mínimament el llibre: una reflexió sobre la transició violenta de l'illa de Mallorca, de l'agricultura al turisme.

Gemma Nierva atorgà un nou descans, i com que a la sala no hi havia publicitat, es repetiren els passejos cap al front a la recerca d'un autògraf o un bes de Rosanna Pastor que no podia amb tots els admiradors. Ja hi havia qui bregava per saber quin era el vestit més "peculiar" de la nit i apuntava a les mans negres que decoraven l'esquena del vestit blanc de la dona de Ciprià Císcar, el secretari d'organització del PSOE. Alguns més malèvols feien jocs amb el conjut lluit per la presentadora i el qualificaven d'Almodovar cent per cent, *Tacones lejanos*, pel taló d'agulla i *La flor de mi secreto*, per les flors que recorrien l'ajustat teixit negre.

La veu intensa de M. del Mar Bonet torna de seguida l'atenció cap a l'escenari, on poc després Pichi Alonso atorgaria el premi d'esports EL TEMPS al pilotari Genovès, que va rebre emocionat una ovació molt sentida amb el públic dempeus. I sense donar temps a retornar a les cadires, moltes d'elles ja abandonades pels seus usuaris que preferien obertament acostar-se a l'escenari, el grup Al Tall va fer vibrar el públic amb el seu, no podia ser d'una altra manera, "Darrer diumenge d'octubre". La petició insistent del "Tio Canya", encara que incloguera polítics com Albert Taberner o la

recentment premiada Rosanna Pastor, no va poder ser. La televisió era incommovible i insensible a qualsevol petició que poguera alterar els temps d'emissió.

El temps corria i l'investigador Ramon Folch s'apressava a donar el premi EL TEMPS de Medi Ambient a Penelope Komite, presidenta del grup francès de Greenpeace, responsable de les campanyes de l'organització a l'atol de Mururoa. Seguint en la línia més cívica, Damiar Babic, president de l'associació de refugiats bosnians, va lliurar el guardó EL TEMPS de solidaritat internacional a l'eurodiputat José M. Mendiluce, que tornà a arrancar aplaudiments entusiastes amb la seua crida en nom dels "negres maltractats de Ceuta i dels meus germans i amics de Bòsnia". Ja no podia re-

tardar-se més i el tercer secret es va obrir, de la mà de l'escultor Andreu Alfaro. El guanyador del premi Joan Fuster d'assaig era el llibre *La temptació de la memòria*, de Pau Vicianà, un jove de Castelló de la Plana.

Amb els darrers aplaudiments, Eliseu Climent, l'inventor dels premis, va pujar emocionat per dirigir una sola paraula al públic expectant: "Endavant!" Va aconseguir emocionar, però diuen que ell, tan poques vegades sentimental, també va deixar alguna llàgrima mentre sonava la Muixeranga, interpretada pels virtuoses de la Inestable. Després vindria la marxa mora de Carles Santos, les filades dels més actius i la cridada imperiosa de la nit valenciana, on s'escriu la veritable crònica dels Octubre. **Jordi Sebastià**

"Endavant!" Eliseu Climent teletransmés arreu dels Països Catalans va emocionar els presents, però no pogué evitar pagar-ho amb alguna llàgrima.